

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף ק"ס ע"א

היכן חותמין העדים בשטרות דלהלן?

גט פשוט	גט מקושר ¹	לת"ק
בתוכו, ומאחוריו פסול	מאחוריו, ובתוכו פסול	
בתוכו, ומאחוריו פסול	לכתחילה: מאחוריו בדיעבד: מתוכו	לר' חנינא בן גמליאל

בבא בתרא דף ק"ס ע"ב

היכן חותמין העדים בדיוק בגט מקושר, והאם צריך לכתוב בו הכל שריר וקיים?

מקום החתימה	שריר וקיים	לרב הונא
בין קשר לקשר מבחוץ ²	צריך לכותבו ³	
מאחורי הכתב מלמטה למעלה ⁴	אין צריך לכותבו ⁵	לר' ירמיה בר אבא

¹ וזהו מעשה גט מקושר לדעת רשב"ם ועוד ראשונים: כותב שיטה אחת מן הגט ומניח שיטה חלק, ומקפל לשיטה הכתובה על השיטה החלקה, ותופר משני קצוות הקלף את השיטה הכתובה לשיטה החלקה, וחותמים שני עדים על זה הכפל, והיינו מהצד השני של השיטה הכתובה [ויש בזה מחלוקת בגמ' בעמ' ב']. עתה כותב עוד שיטה ומניח שיטה חלק, ושוב כופל את השיטה הכתובה על השיטה החלקה ותופר את הקפל הזה בלבד, והופך את הגט וחותם שתי חתימות בדף שאחורי זו השיטה השניה, וכן ממשיך הלאה לפחות שלוש שיטות. נמצא שהחתימות הם מאחורי הגט, ונראים ונקראים שם. ואח"כ ממשיך לכתוב את טופס השטר, ואתו לא כופל, וזהו הנקרא הפשוט שבמקושר. ודו"ק ותבין. ועיין עוד באורך באנציקלופדיה תלמודית ערך גט מקושר [כרך ה' עמ' תשי"ח]. למעשה היום לא נוהגים בגט מקושר גם לכהנים, היות שיש בו כמה פרטים שאין בקיאים בהם, ועי' תוס' לקמן בריש עמ' ב'. וברמב"ם ובשו"ע לא הובא דין גט מקושר כלל.

² והיינו שנראות החתימות בין חריצי הקשרים וכדפירשנו לעיל.

³ דהיות שלא חותמים העדים בסוף השטר אלא מאחוריו בראשו, אי"כ יוכל להוסיף, לכך תקנו לכתוב שריר וקיים שא"א להוסיף אחריו כלום, ואפי' אם יהיה כתוב שוב שריר וקיים לא מועיל.

⁴ אמנם אין כתיבת החתימות באותו כיוון של כתיבת שורות הגט, ר"ל שאם כתב השורות במאוזן, החתימות יהיו במאונך מלמטה למעלה, דהיינו מהשיטה האחרונה עד השיטה העליונה מבחוץ.

⁵ דאין חשש שמא יוסיף עוד שורות, דהיות שחתימת העדים מתחילה מאחורי השורה האחרונה המקורית, כל מה שיוסיף מיד יראה שאין כנגדו חתימה.